

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ"

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов, 66
Tel. + 359 /73/ 8855 01, Fax: + 359 /73/ 8855 16

E-mail: info@swu.bg
<http://www.swu.bg>

Катедра "Туризм" **Информационен пакет ECTS**

Специалност Туризм

Магистърска програма: Мениджмънт на алтернативните видове туризм

Изисквания към професионалните качества и компетенции на завършилите специалността

Магистърската степен е предназначена да надгради теоретични знания и практически умения, даващи възможност за организиране на собствен туристически бизнес и/или изпълнение на топ-мениджърски функции. Поради това, в учебния план са дисциплини, които изграждат базата от знания, свързани с управлението, планирането и корпоративната политика на предприятията, опериращи в областта на алтернативните видове туризм.

Изисквания към подготовката на специалиста

Специалистът завършил образователно-квалификационна степен "магистър" с професионална квалификация "Мениджмънт на алтернативните видове туризм" притежава конкретни умения в областите на:

- управлението на алтернативните видове туризм - бизнес, конгресен, спа и уелнес и други;
- териториално устройственото планиране на туризма
- логистичната и ресурсна осигуреност на туристическата индустрия
- корпоративни стратегии и ценообразуване в предприятията за алтернативен туризм
- тенденциите в развитието на туристическия бизнес в международен мащаб /ЕС и света/
- правно-нормативната уредба в отрасъла "Туризм"

Специалистът магистър:

- познава спецификата на управление на системите за качество в предприятията за алтернативен туризм, както и съвкупността от критерии и показатели за качество и конкурентноспособност на туристическия продукт и дейности;
- притежава висока степен на самостоятелност при вземане на управленчески решения в сферата на туризма.

Това предполага в курса на обучение да се акцентира върху прилагането на теоретичните знания в симулирана ситуация и при решаване на конкретен практически

казус. При регулирането на този процес трябва да се спазва диалектичката връзка между втората и третата степен на обучение.

Натрупаните знания и практически опит следва да се прилагат интегративно при анализа на:

- пазара на туристическите услуги
- състоянието и развитието на туристическите ресурси в различните географски райони
- нормативните актове и тяхното съблюдаване в хотелиерството, ресторантьорството, туроператорската и агентската дейност, рекламата и пр. Дейности свързани с туризма.

Курсът на обучение в магистърската програма завършва с разработване на магистърска теза, темата на която е съобразена с индивидуалните интереси на обучаващите се, предвид бъдещата им професионална реализация.

След завършване на обучението си випускниците могат да работят в сферата на бизнес, екологичен, културно-исторически, ловен, екстремн, спелеотуризм, етнографски, етнологички и други видове туризм като управляват малки и средни туристически предприятия.

Завършилите обучението си по специалност Туризм могат да упражняват следните професии и да заемат съответните длъжности съгласно Националната класификация на длъжностите, 2011 г.:

- 1412/2003 Управител, ресторант на самообслужване; - 1412/3004 Управител, сладкарница/кафене; - 1412/3005 Управител, бар; - 1412/3006 Управител, ресторант; - 1412/3007 Управител, стол; - 1412/3008 Управител, приготвяне и доставяне на храна /кетъринг/; - 1412/3009 Ръководител, отдел в ресторант; - 1412/3011 Съдържател, ресторант; - 1431/3015 Управител, отдих; - 1431/3017 Управител, казино; - 1431/3020 Управител, развлекателни/увеселителни паркове; - 1431/6021 Ръководител, отдел в културните дейности; - 1431/6022 Ръководител отдел, отдих; - 1431/6023 Ръководител отдел, спортни дейности; - 1439/3001 Управител, заведение за обслужване на населението; - 1439/3003 Управител, къмпинг; - 1439/3004 Управител, туристическа агенция; - 1439/3005 Управител, бюро за услуги; - 1439/3006 Управител, хижа; - 1411/3001 Ръководител, отдел в хотел; - 1411/3002 Управител, хотел; - 1411/3003 Управител, мотел; - 1412/3001 Управител, заведение за обществено хранене; - 1439/6007 Ръководител, отдел в туристически агенции; - 1439/3008 Ръководител, контактен център; - 1439/3009 Ръководител, конферентен център; - 4224/2001 Рецепционист, хотел; - 4224/3002 Администратор, хотел; - 1120/7014 Заместник-директор, предприятие; - 1120/7015 Заместник-ръководител, кооперативно предприятие; - 1120/7016 Заместник-председател, управителен съвет / съвет на директорите, търговско дружество; - 1120/7017 Заместник-изпълнителен директор; - 1120/7018 Председател, управителен съвет /съвет на директорите/ на търговско дружество; - 1120/7019 Председател, Надзорен съвет в търговско дружество; - 1120/7020 Член, съвет на директорите; - 1120/7021 Член, управителен съвет; - 1120/7022 Прокурист /търговски управител/; - 1120/7023 Управител; - 1213/5046 Ръководител проект.

Квалификационната характеристика на специалността "Туризм" за образователно-квалификационна степен "Магистър" с професионална квалификация "Магистър по мениджмънт на алтернативните видове туризм" е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование, с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на ОКС "Магистър", "Бакалавър", "Специалист" и с Правилниците на ЮЗУ "Неофит Рилски".

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН
 ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.9. ТУРИЗЪМ
 СПЕЦИАЛНОСТ: ТУРИЗЪМ
 ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР
 МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА: МЕНИДЖМЪНТ НА АЛТЕРНАТИВНИТЕ ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ
 ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО МЕНИДЖМЪНТ НА АЛТЕРНАТИВНИТЕ ВИДОВЕ
 ТУРИЗЪМ
 ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА И ЗАДОЧНА

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Въведение в туризма 2. Хотелиерство и ресторантьорство 3. Икономика на туризма 4. Избираема дисциплина 5. Избираема дисциплина	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0	1. Туристически ресурси 2. Иновации в туризма 3. Туроператорска и туристическа агентска дейност 4. Избираема дисциплина 5. Избираема дисциплина	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
1. Управление на туризма 2. Туристически пазари 3. Основи на пазарната икономика 4. Счетоводство	6.0 6.0 6.0 6.0	1. Рекреационен туризъм 2. Основи на правото 3. Управление на човешките ресурси 4. Финансиране и кредитиране в туризма 5. Туристическа инфраструктура 6. Международни туристически организации	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0 6.0
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Управление на инвестициите в предприятията за алтернативен туризъм 2. Количествени методи и информационни технологии в туристическия мениджмънт 3. Териториално-устройствено планиране на отдиха и туризма 4. Реинженеринг в предприятията за алтернативен туризъм 5. Избираема дисциплина 6. Избираема дисциплина	5.0 5.0 5.0 5.0 5.0 5.0	1. Зелен туризъм 2. Конгресен туризъм 3. Бизнес туризъм 4. Избираема дисциплина Държавен изпит или защита на дипломна работа	4.0 4.0 3.0 4.0 15.0
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
1. Корпоративно управление на предприятията за алтернативен туризъм 2. Корпоративни стратегии на предприятията за алтернативен туризъм 3. Европейско стопанство 4. Промоционални дейности в туризма 5. Стратегическо планиране в предприятията за алтернативен туризъм	5.0 5.0 5.0 5.0 5.0	1. Историко-познавателен туризъм 2. Градски туризъм 3. Круизен туризъм 4. Управление на риска в предприятията за алтернативен туризъм 5. Спа и уелнес туризъм	4.0 4.0 4.0 4.0 4.0
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 2 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 120 КРЕДИТА

ОПИСАНИЕ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ
Специалност: Туризъм
Магистърска програма: Мениджмънт на алтернативните видове туризъм

ВЪВЕДЕНИЕ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация:

Целта на курса е да се дадат начални знания на студентите за научно-учебните и практически проблеми на туризма. Необходимо е да се изтъкне, че с развитието на пазарната икономика, приватизацията и появата на множество туристически фирми, нуждата от знания за миналото, настоящето, особеностите и тенденциите на туризма, на неговите структуроопределящи елементи, особено нуждата от познания за спецификата на туристическия мениджмънт и маркетинг става все по-осезаема. Очаквани резултати: да се формира ясна представа и убеждение в студентите за характера и значението на избраната от тях професия, да се създадат умения за практическо приложение на придобитите от тях знания.

Съдържание на учебната дисциплина:

Поява и развитие на теорията на туризма. Същност, определение и съдържание на туризма. Историческо развитие на туризма. Водещи тенденции и фактори, определящи развитието на съвременния туризъм. Роля и значение на туризма. Проблеми и конфликти в развитието на съвременния туризъм. Туристическо потребление. Туристическо място. Туристическо търсене и предлагане. Равновесие на туристическия пазар. Туристическо предприятие. Туристически продукт. Материална база на туризма. Човешки ресурси в туризма. Туристическа политика. Носители на туристическата политика. Планиране на туризма. Туризмът в условията на различните пазарни структури.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация

Дисциплината създава компетентност по въпросите на планиране, проектиране и реализация на ресторантьорския и хотелиерски продукти. Работи се за усвояване на нормативната база за категоризация и управление на заведенията за хранене и развлечения както и средствата за настаняване и подслон. Изучават се основни аспекти на извъндомашното хранене, създаване на меню, технологии на обслужване в ресторантьорството и хотелиерството, както и маркетинг и реклама свързани с тези основни туристически дейности. Предвижда се разработване на реферат под формата на презентация, ориентирана към актуални аспекти и иновации в областта на храненето в туризма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Теоретико–методологически въпроси на ресторантьорството и хотелиерството. Основни понятия и дефиниции. Ресторантьорска и хотелиерска дейност като основна туристическа дейност, фактори за развитие; Хотелиерска и ресторантьорска дейност - характеристика, функции, нормативна база. Категоризация на туристически обекти. Нормативна уредба. Ресторантьорство: особености, перспективи за развитие, иновации. Съвременни тенденции в ресторантьорското хранене. Културални аспекти при планиране и организиране на извъндомашното хранене. НАССР система за контрол. Форми и технология на обслужване в ресторантьорството. Технология на обслужване на институционалното хранене: ученическо, болнично. Кулинарни технологии и подходи при реализиране на диетичното хранене.

Хотелиерство: същност, развитие, особености. Проектиране и реализация на хотелиерския продукт. Франчайзинг. Хотелиерски и ресторантьорски вериги. Пазар на хотелиерския и ресторантьорски продукт. Маркетинг, реклама, връзки с обществеността.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ИКОНОМИКА НА ТУРИЗМА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Програмата формира необходими теоретични познания за икономиката на туризма, разглеждана като част от туристическите дейности. Логиката на съвременното развитие на икономиката и опитът в обществената практика извеждат на преден план няколко основни теми. Те са включени в учебното съдържание на дисциплината като десет самостоятелни теми. В тях са намерили място научните знания за икономическите основи на туризма; икономическата среда за функциониране на туризма; същността, видовете и формите на проявление на капитала, дълготрайните и краткотрайните активи в туризма; особеностите на формиране на цените и ценообразуването в туризма; икономическата характеристика на труда и на производителността на труда в туризма; значимостта на разходите и на приходите в туризма; източниците на доходи и печалба в туризма; данъчното облагане и разпределението на печалбата в туризма; същността и измерването на ефективността и рентабилността на дейността в туризма. Целта на курса, която се поставя с тази дисциплина, е формирането на знания, на специални умения и навици за практическа дейност в областта на икономиката на туристическата фирма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Туристическата фирма – обща характеристика. Туристическата фирма в условията на различни пазарни структури. Основни „производствени“ ресурси на туристическата фирма. Фирмен туристически продукт. Нормиране и заплащане на труда в туристическата фирма. Иновации и иновационна политика на туристическата фирма. Инвестиции и инвестиционна политика на туристическата фирма. Приходи, разходи и печалба на туристическата фирма. Икономическа ефективност от дейността в туристическата фирма. Управление и сертифициация на качеството в туристическата фирма

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИЗМА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански Факултет

Анотация:

Акцентира се върху теорията и съчетана с практико-приложния ѝ характер и различието между опита на водещите в света фирми и нашата управленческа практика в отрасъл туризъм. Целта на дисциплината е да запознае избраните я студенти с управлението на един от най-динамично развиващите се отрасли в нашата икономика. Това е отраслова управленческа дисциплина. Целта е тези знания да се конкретизират към един отделен отрасъл. Очаквани резултати: Да се създадат умения за практическо прилагане на управленските стратегии, политики, методи и средства.

Съдържание на учебната дисциплина:

Специфика на отрасъл туризъм. Състояние и тенденции в развитието му. Връзка с останалите отрасли на икономиката. Туристическата фирма като система. Прави и обратни връзки. Управление, ръководство и контрол. Стратегическо управление на туризма – национален аспект. Отраслова структура и външноикономически взаимоотношения. Национални стратегически програми. Стратегическо управление на туристическата фирма. Алгоритъм на изграждане на стратегията. Видове стратегии. Конкурентна стратегия. Профилиране на конкурентите. Форми на сдружения в туризма. Същност и особености на туристическия пазар. Характер на туристическия продукт. Диверсификация на услугите в туризма. Методи за проникване на пазара. Маркетингови проучвания. Сегментиране на пазара. Реклама в туризма- същност, форми, ефективност. Пъблик рилейшънс- видове, функции, основни средства и ефективност. Кадрова политика на туристическата фирма. Мотивиране и заплащане на персонала. Организация на труда. Форми на специализация и диверсифициране на туристическия продукт. Характеристика на мениджъра в туризма. Роля на базовите и концептуалните му качества. Стиллове на управление. Международен профил на туристическите партньори водене на преговори с тях.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ТУРИСТИЧЕСКИ ПАЗАРИ**ECTS кредити:** 6**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 1**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Целта е студентите: (i) да придобият теоретически знания и практическа информация за същността, структурата и видовете туристически пазари; (ii) да познават особеностите на търсенето и предлагането на туристическите пазари; (iii) да могат да анализират даден туристически пазар по отношение на обема на търсенето и предлагането; (iv) да осмислят особеностите на основните и потенциалните за България емитивни и рецептивни туристически пазари в Европа, Близкия Изток, Северна Америка, Централна Азия и Далечния Изток; (v) да овладеят съществени управленски и маркетингови техники за оказване на въздействие върху туристическите пазари.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на туристическия пазар. Структура и видове. Сегментиране на пазара. Целеви пазар. Същност на концепцията маркетинг микс. Потребителна стойност на стоката или услугата. Видове потребности. Верига от потребности. Лични потребности. Конкретен потребител на туристическия продукт. Информация за производителя на туристическия продукт. Организирана информация за предлагането-комуникационен микс. Механизъм на управление на поведението на фирмата на пазара. Информационна същност. Стокова политика – същност и жизнен цикъл на стоката. Дифузия. Формиране на стоковата политика. Рекламна политика – видове реклама, зависимост между рекламата и продажбите, формиране на рекламната политика. Иновационна политика - изследване на световния опит, генериране на идеи за нов туристически продукт, процесът на създаване на нов продукт. Класификация и анализ на възможните стратегии за обновяване на продукцията. Маркетинг и научно техническа политика. Ценова политика – основни методи за формиране на цената на туристическия продукт, психологически граници на ценната, маркетингови трикове. Допълнителни критерии при определяне на цената. Формиране на ценова политика на туристическите предприятия. Пласментна политика – канали за разпределение, избор на начин за навлизане на чуждестранния пазар. Лична продажба. Сервизна политика – същност, основни подходи за осъществяване на сервиз, формиране на сервизна политика. Роля на държавата и европейските институции за регулиране на туристическите пазари. Национални и европейски регулаторни институции. Конкурентоспособност на туристическата фирма в пазарни условия. Добри практики на НПО работещи в сферата на туризма. Прогнозиране развитието на даден пазар. Иновации в туризма-класификация, оценка и избор.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа

на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ОСНОВИ НА ПАЗАРНАТА ИКОНОМИКА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Лектори:

Лекционният курс е насочен към разкриване на основните икономически закономерности, икономическите принципи и причинно-следствените връзки които възникват при функционирането на икономическата система. Последната е сложно социално-икономическо цяло, което съдържа относително обособени микроикономически единици-фирмите и домакинствата. Целта на учебната дисциплина "Основи на пазарната икономика" е студентите да получат задълбочени икономически знания за съдържанието и основните механизми на чиято основа функционира пазарната икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет и област на основите на пазарната икономика. Методи и инструментариум. Основни икономически теории. Пазарен механизъм. Същност. Търсене. Предлагане. Пазарно равновесие. Специфични особености на пазарния механизъм в материалната и социо-културната сфера. Особености на пазарния механизъм в областта на туризма. Анализ на търсенето и предлагането. Еластичност на търсенето и предлагането. Методи за измерване. Ползност. Потребление, Обща и пределна ползност. Специфични криви, свързани с ползността и ефективността. Производство, Производствена функция. Комбиниране на факторите на производството и изграждане на оптимална производствена функция. Закон за намалената възвращаемост. Маргинален анализ и маргинално производство. Пазарни структури. Съвършена конкуренция, монополистическа конкуренция. Олигополи. Монополи, Пазарни структури в туризма. Пазар на основните фактори (ресурси) на производството. Доходи. Търсене и предлагане на ресурси. Специфични особености на пазара на факторите на производство при туризма. Държавна намеса в икономиката. Необходимост. Икономически концепции. Критика на икономизма. Определяне състоянието на икономиката. Брутен национален продукт. Показатели и подходи. Участие на туристическия отрасъл във формирането на БНП и неговите производни показатели. Бизнес-цикли, инфлация, безработица, Бизнес-цикли. Фази на бизнес-циклите, графика на Д. Кейнс, Инфлация, Увеличаване количеството на парите и инфлацията. Безработица. Определяне на заетостта. Размяна, пари и банково дело. Бартерна размяна (стокови пари). Парична (монетарна размяна). История на парите. Функции на парите. Количестви пари. Банки, Функции на банките. Операция за контролиране количеството пари - изисквания за развитие. стоков процент, операции на открития пазар. Закон за БНБ, Валутен борд - същност и особености. Средства за управление на икономиката. Монетарна политика - видове и основни средства, Фискална политика - видове и основни средства. Същност на държавния бюджет и на понятието "бюджетен дефицит". Кейнсиански подход за компромисно съществуване между безработицата и инфлацията, Автоматично стабилизиране на финансовата политика. Алтернативни подходи за управление на икономиката. Управление на търсенето. Кейнсиански модел. Управление на предлагането, Кейнсовата революция в областта на икономическата политика. Основни критики на модела. Световна търговия. Абсолютно предимство на А. Смит. Сравнително предимство на Д. Рикардо. Теорема на Хеишер и Ожин, Търговски бариери. Тарифи, новости, субсидии и т.н. Икономическа интеграция. Глобализация. Международни финанси, Платежен баланс. Операции по международната търговска дейност, Валуты и валутен обмен.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СЧЕТОВОДСТВО

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината “Счетоводство” има за задача да представи на студентите задълбочени знания за теоретичните основи и методическите подходи във връзка с регистрирането, обработката и подготовката на отчетна информация от предприятията и нейното представяне във финансовите отчети. С оглед на това главният акцент се поставя върху потребността от добро познаване и разбиране на вътрешната логика, структурата и съдържанието на отделните елементи на годишния финансов отчет, върху всеобхватното запознаване с механизмите на въздействие на стопанските операции върху отчетните елементи, което би позволило на бъдещите икономисти, анализатори и управленци да ползват в своята професионална дейност структурирана отчетна информация, чийто произход могат да проконтролират и оценят самостоятелно за достоверност. Излаганият материал, илюстративните примери, предвидените казуси и практическите задачи целят да се затвърдят получените в рамките на лекционния курс познания, като стимулират потребността от по-нататъшното им самостоятелно разширяване от студентите и доразвиване чрез реално приложение в практиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в счетоводството. Счетоводни принципи и документиране. Активи. Източници (собствен капитал и пасиви). Стопанска операция. Приходи и разходи. Отразяване на ефектите на стопанската операция в счетоводния баланс и ОПР. Парични средства. Счетоводна сметка. Сметкоплан и проверка на верността на записванията по счетоводните сметки. Счетоводна статия. Отчитане на амортизируемите активи. Амортизация на амортизируемите активи. Отчитане на материалните запаси. Отчитане на разходите и приходите и определяне на финансовия резултат. Инвентаризация на имуществото, на вземанията и задълженията. Форми на счетоводната отчетност.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ТУРИСТИЧЕСКИ РЕСУРСИ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да задоволи голямата потребност от знания за курортно-туристически ресурси. Насочен е към обучението на студентите да действат активно в тази област. Същите ще получат необходимата информация за природните и антропогенните туристически ресурси, методите за оценка и подходите за най-рационалното им и ефективно използване и опазване. Студентите се запознават с мястото и ролята на природните и рекреационни ресурси в териториалната система на отдиха и туризма, с основните видове природни рекреационни ресурси и направление за класифицирането им, с основните принципи и подходи, а така също и с методологическите и методическите основи на изучаване на природните и рекреационни условия и ресурси в България. Разглеждат се и същността, особеностите и класификацията на антропогенните туристически ресурси, ролята им в съвременното географско разпределение на туризма, основните видове туризъм, свързани с антропогенните туристически ресурси, а така също и с тези на България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Класификация на туристическите ресурси. Природни туристически ресурси. Особенности на природните туристически ресурси. Туристически ресурси на релефа. Климат. Води. Растителност и животински свят. Туристически ресурси на защитените територии в глобален мащаб и в България. Видове защитени територии. Лимитиращи фактори за рекреационно усвояване на защитените територии. Антропогенни туристически ресурси. Особенности на антропогенните туристически ресурси. Историко-археологически ресурси. Архитектурно-етнографски и религиозни ресурси. Развлекателни паркове. Делови, културни и спортни ресурси. Опазване на туристическите ресурси. Туристически територии и райони.

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Вид на изпита: писмен

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА**ECTS кредити:** 6**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 2**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът е предназначен за студентите спец. "Туризъм" като специализирана информация за спецификата на иновационните дейности в туристическата индустрия. Целта е студентите: (i) да осмислят особеностите на иновационните процеси в туризма; (ii) да придобият основни знания и умения за организиране и управление на иновациите; (iii) да познават методите за планиране на иновационните дейности, както и приложимите организационни структури за тяхната реализация; (iv) да могат да прилагат съществуващите техники за генериране и избор на иновационни идеи; (v) да могат да идентифицират, оценяват и ограничават рисковете, които съпътстват иновационните процеси в туризма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Особености, типология и значение на иновациите в туризма. Структура на иновационните процеси и жизнен цикъл на иновациите в туризма. Иновационни стратегии на туристическите фирми. Планиране на иновациите в туристическите фирми. Фирмена организация, контролиране и одит на иновационните дейности. Генериране и избор на иновационни идеи. Новите технологии и тяхното влияние върху иновационните дейности в туризма. Разработване на иновационни проекти и оценка и избор на портфейл от иновационни проекти. Иновационно бюджетиране и основни бариери пред иновациите в туризма. Икономическият ефект от иновациите. Реинженерингът като иновационна дейност. Рискът в иновационните процеси и видове иновационни рискове в туризма. Критерии, показатели и методи за оценка на иновационния риск. Управление на иновационния риск: планиране, организация и мониторинг на дейността по ограничаване на риска. Управление на иновационния риск в туроператорската и турагентската дейност. Управление на иновационния риск в хотелиерството и ресторантьорството. Национална политика и международно сътрудничество в областта на иновациите. Тенденции и перспективи в иновационните дейности в туризма.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ТУРОПЕРАТОРСКА И ТУРИСТИЧЕСКА АГЕНТСКА ДЕЙНОСТ**ECTS кредити:** 6**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 2**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация:

Учебната дисциплина е ориентирана към изследване състоянието на туристическата индустрия, същността на туроператорския продукт и туристическата дестинация, дистрибуцията на продукта и транспортната дейност. Актуалността на проблематиката се определя от нарастващото значение на дейността на туроператорските фирми на вътрешните и международния туристически пазари. Лекционният курс проследява теоретичните постановки, необходими за изясняване спецификата на туроператорската дейност и нейното практическо проявление. Специално внимание е отделено на присъщите ѝ маркетингови техники и операционализиране. Изследвани са в тяхната логическа последователност отделните етапи в развитието на туристическата дестинация и формирането на туристическия пакет. Курсът цели преди всичко студентите по туризъм да овладеят необходимите

знания за организирането на туристически пътувания, за участието в дейности по планиране и управление на туристически дестинации, както и за правното регламентиране на дейността на туристическите агенции в България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Състояние и развитие на туристическата индустрия. Състояние и развитие на международния туристически пазар. Тенденции в развитието на българската туристическа индустрия. Структура на туроператорската дейност. Структура на туристическата агентска дейност. Маркетинг и операционализиране на туроператорската дейност. Детерминиране параметрите и характеристиките на пазара на туроператорска дейност. Структура на продукта на туроператорската фирма. Подготовка на брошура. Развитие на туристическа дестинация и формиране на туристически пакети. Планиране и развитие на туристическа дестинация. "Сглобяване" на туристически пакет. Подготовка на продуктовия микс. Реализация и дистрибуция на продукта на туристическата дейност. Дистрибуционни канали. Търговски структури в туризма. Варианти на доставка и продажба на туристически пакети. Контакт с потребителите. Реализация и дистрибуция на продукта на туристическата дейност. Дистрибуционни канали. Търговски структури в туризма. Варианти на доставка и продажба на туристически пакети. Контакт с потребителите. Транспортно обслужване. Сухопътен транспорт. Воден транспорт. Въздушен транспорт. Услуги, съпътстващи организирането и провеждането на туристическо пътуване. Правно регламентиране на туроператорската и агентска дейност

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

РЕКРЕАЦИОНЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Студентите се запознават с мястото и ролята на природните и рекреационни ресурси в териториалната система на отидна и туризма, с основните видове природни рекреационни ресурси и направление за класифицирането им, с основните принципи и приходи, а така също и методологическите и методически основи на изучаване на природните и рекреационни условия и ресурси в България. Разглеждат се и същността, особеностите и класификацията на антропогенните туристически ресурси, ролята им в съвременното географско разпределение на туризма, основните видове туризъм, свързани с антропогенните туристически ресурси, а така също и с тези на България. Целта на курса е да задоволи голямата потребност от знания за курортно-туристически (рекреационни) ресурси. Насочен е към обучението на студентите да действат активно в тази област. Същите ще получат необходимата информация за природните и антропогенните туристически ресурси, методите за оценка и подходите за най-рационалното им и ефективно използване и опазване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и значение на рекреационния туризъм. Биоклиматология. Физични основи на медицинската климатология. Време и климат. Време и климатообразуващи фактори. Атмосферни процеси. Слънчева радиация. Физикогеографски условия. Физиологични основи на медицинската климатология. Методи за изучаване и оценка на климата и времето в курортите. Обща климатична характеристика на страната и нейното физиологично райониране. Влияние на метеорологичните фактори върху човешкия организъм. Антично действащ комплекс (слънчева радиация). Термично действащ комплекс. Аерохимично действащ комплекс. Аероелектро действащ комплекс. Влияние на различните климатогеографски зони върху физиологичните функции. Климатични особености на нашите планини и въздействието им върху човешкия организъм. Климатични зони неприсъщи за България. Използване на климата за лечебни и профилактични цели. Профилактични и лечебни процедури. Аеротерапия. Слънчеви бани. Организиране на рационална морепрофилактика в морските курорти. Същност на морепрофилактиката и организационното ѝ състояние. Някои биоклиматични изисквания на рационална морепрофилактика. Материално-техническа база на лечебния туризъм в курортните комплекси. Изисквания към съвременния балнеоклиматичен център. Лечебен плаж. Климатична база в планинските курорти. Профилактично оздравителна база в спортните комплекси. Морска балнеология. Химия на морската

вода. Хидрохимични и физични особености на Черно море. Върху балнеологичните качества на морската вода, ползване на морепрофилактика и морелечение. Морско балнеолечение. Морски къпания. Топли морски бани. Газови топли морски бани. Алготерапия. Инхалации с морска вода. Пиене на морска вода. Луголечение. Пясъколечение. Калолечение. Физиологично действие на лечебната кал. Приложение на лечебната кал. Рапни бани. Балнеология и балнеолечение. Развитие на балнеологията и балнеолечението. Хидроложки основи на балнеологията. Същност и съставки на минералната вода. Теории за произхода на минералните води. Класификации на минералните води. Балнетехника на минералните води. Балнеолечението и неговата същност. Методи за използване на минералните води в България. Лечебни възможности на българските минерални води. Специализация на балнеологичните курорти. Екологичен (учебно-познавателен туризъм). Същност на екологичния туризъм. Някои предпоставки за развитие на екологичния туризъм в Р. България. Територии за екологичен туризъм в България. Защитени територии. Други природни територии. Управление на въздействието на туризма върху природната среда, в това число зонирание на рекреационните територии, виждането на природосъобразни форми на туризъм, екопътеки и т.н. Същност и особености на организацията на селския туризъм. Исторически преглед на развитие на селския туризъм в Западноевропейските страни, членки ЕО. Еволюция на търсенето на селския туристически продукт. Модели на туристическо поведение, влияние върху развитието на селския туризъм. Същност на понятието селски туризъм. Особенности на организацията и управлението на селския туризъм. Ролята на различни субекти на управление в сферата на организацията и управлението на селския туризъм. Ролята на общинските администрации при организацията и управлението на селския туризъм. Планинските курорти в България - състояние, проблеми, концепции.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ОСНОВИ НА ПРАВОТО

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът систематизира правната уредба на образованието в националното законодателство във взаимодействието ѝ с основните отрасли на публичното и гражданско право. Целта на курса е, студентите да изучават правно-нормативната уредба на образованието като елемент от мениджмънта и държавното регулиране на образователната дейност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основи на правото и обща теория на правото. Произход и същност на правото. Систематизация на позитивното право. Публично и частно право. Обща характеристика на източниците на правото. Класификация. Правни норми - определение и видове. Действие на правните норми. Юридически факти и правоотношения. Действие на правото. Тълкуване на правото - понятие и видове. Прилагане на правото. Субекти на правото. Физически и юридически лица. Обща характеристика, понятия. Гражданско-правен статут на физически лица. Правоспособност и дееспособност. Правни белези в гражданско-правния статут на физическите лица. Юридически лица - понятие и видове. Гражданско-правен статут на юридическите лица. Вещни правоотношения в туризма. Взаимодействие със закона за държавната собственост и закона за общинската собственост. Специфични икономически правила в системата на туризма. Трудови правоотношения в системата на туризма - понятие и обща характеристика. Трудови договори - понятие и видове, конкурси и правила. Правен режим на работното време, почивките, отпуските в туризма. Трудово възнаграждение и системата на работната заплата. Трудова дисциплина и дисциплинарна отговорност. Прекратяване на трудовите отношения в туризма. Класификация.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Студентите се запознават със съвременните теории, практически подходи и инструменти за управление на човешките ресурси. В процеса на обучение те получават информация за развитието на теоретичната мисъл за човешкия капитал и механизмите за пълноценно управление на човешките ресурси, за управлението на човешките ресурси със стойност. В курса се разглеждат и анализират методологията и технологията за прилагане на различните системи, програми и инструменти. В центъра на вниманието са четирите основни управленски практики, насочени към текучеството на кадри, изпълнението, труда и комуникацията в организацията. Специален акцент се поставя върху въпросите, свързани с мотивацията и мобилността на човешките ресурси, подбора и задържането на таланти. Студентите научават за ролята на мениджърския състав при разработване и прилагане на системите за управление на човешките ресурси, както и за същността на отдел „Човешки ресурси“ в организацията. Курсът е съобразен с предвидения хорариум и позволява да се усвоят управленските практики, свързани с този изключителен ресурс на всяка система.

Съдържание на учебната дисциплина:

Теорията за човешкия капитал и промяната в понятийния апарат. Същностни различия между „човешки ресурси“ и „персонал“; между „организация“, „фирма“ и „компания“. Разпознаваемост на туристическата организация и добри практики за управление на човешките ресурси в туризма и поддържане на изключително качество на предлаганите продукти и услуги. Структурни и съдържателни характеристики на организацията. Организационно поведение – компетентност, мотивация и удовлетвореност от труда. Съвременната практика „Управление на таланти“. Специфика на работата в екип. Сравнение на понятията „група“ и „екип“. Работа в група и работа в екип. Организиране, провеждане, цели и ползи от тиймбилдинга. Добри практики за тиймбилдинг. Управление на човешките ресурси със стойност. Условия за генериране на стойност в туристическата организацията. Необходимостта и ролята на специалистът по Човешки ресурси в организацията. Основни характеристики на заетите в туризма. Посоки на движение на хора в туристическата организация. Предпоставки за текучеството на персонала. Подбора на кадрите и откриването на таланти служители. Изграждане на компетентност и талант. Обучение и развитие на кадрите в туризма. Добри практики за обучение и развитие на новонаети служители в организацията. Идентифициране на таланти служители. Категории на служителите съгласно матрицата „Компетентност – Изпълнение“ (Laura Stack, 2010). Задържане на таланти служители. Развитие на теорията за изпълнението. Методики за оценка на работата. Основни стъпки за управление на изпълнението (D. Ulrich, W. Brockbank). Стандарти за работа – същност и видове. Необходимост от използване на стандарти за изпълнение. Значение на обратната връзка за изпълнението. Основни средства за получаване на обратна информация от служителите в организацията. Създаване на ефективна структура на труда. Модели за структуриране на труда. Фактори, влияещи върху избора на модел за структуриране на труда. Създаване на ефективно работещи длъжности. Условия за атрактивна длъжност. Техники за събиране на информация за справяне с работата на съответна длъжност в организацията. Техники за препроектиране на работата. Реквизити на длъжностната характеристика. Подходи за управление на стреса. Форми и етапи за проявление на стреса. Най-честите причини за стрес на работното място. Същност и ефективност на комуникационния процес. Комуникационни модели на Шенън и Уивър и на Д. Берло. Принципи на бизнес комуникацията – The 7 C's. Организационна йерархия и комуникационни потоци в нея. Неформални комуникационни канали в организацията. Комуникационна стратегия – същност, специфика и връзка с бизнес стратегията на организацията. Писмени и устни форми на комуникация в управлението на човешките ресурси. Същност и специфика на интервюто. Видове интервю. Интервю с кандидати за работа. Интервю за оценка на работата на служител.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФИНАНСИРАНЕ И КРЕДИТИРАНЕ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината има за задача да представи на студентите основни знания в областта на финансирането на туристическите фирми, проблемите на финансовата и данъчната им политика, управлението на собствения капитал и активите на фирмата, както и ефективността на инвестиционните решения. Материалът е подбран в съответствие с предвидения хорариум и спецификата на специалността, като в рамките на разумен компромис между теоретичния и практико-приложен материал се дава приоритет на практическата страна на разглежданите теми. Разработеният богат текстови материал, казуси и практични задачи целят затвърдяване на получените в рамките на лекционния курс познания, да ги доразвият и потърсят тяхното реално приложение в практиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

Пари. Публични (фискални) финанси. Консолидиран държавен бюджет. Бюджетен цикъл. Данъци. Данъчна система и политика. Преки имуществени и преки доходни данъци. Косвени данъци. Данък върху добавената стойност. Акцизи. Мита и митническа политика. Неданъчни и данъкоподобни приходи в държавния бюджет. Социално осигуряване. Бюджетен дефицит и неговото финансиране. Държавни разходи. Капитал на предприятието. Финансови резултати от дейността на фирмата. Годишни финансови отчети. Възпроизводство на капитала на фирмата. Инвестиране. Статични методи за оценка ефективността на инвестицията. Динамични методи за оценка ефективността на инвестицията. Риск при инвестирането. Инвестиране във финансови активи. Ликвидност на предприятието. Финансов анализ

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът по дисциплината „Туристическа инфраструктура“ дава познания на студентите за ролята и значението на видовете техническа и туристическа инфраструктура, за териториалните им форми и особености, както и за развитието на туристическата инфраструктура като фактор за развитието на туризма. Целта на курса е, студентите да получат познания в областта на изграждането, поддържането и използването на техническата и туристическата инфраструктура.

Съдържание на учебната дисциплина:

Техническа и туристическа инфраструктура – същност, роля и значение за туризма. Класификация на инфраструктурата. Видове инфраструктури. Методически инструментариум за изследване и анализ на инфраструктурата. Интегрирано изграждане и функциониране на инфраструктурата. Управление на инфраструктурата база. Инфраструктурни проекти в туристическия сектор. Ефективност на инфраструктурата база. Инфраструктурни проекти по програми на Европейския съюз Основни транспортни коридори. Основи на устройството на територията. Контрол върху устройството на територията. Изисквания и процедури към изграждане елементите на техническата инфраструктура. Мрежи и съоръжения на техническата и социалната инфраструктура. Устройствени схеми и планове – създаване, одобряване и изменение. Организация на инвестиционния процес за изграждане на инфраструктурата. Организация и управление на поддържането на туристическата инфраструктура. Инфраструктурата и екологичната политика. Система за управление на околната среда. Управление на риска в изграждането, поддържането и използването на териториалната и туристическата инфраструктура.

Технология на обучението и оценяване:

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Вид на изпита: писмен

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

МЕЖДУНАРОДНИ ТУРИСТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански Факултет

Анотация:

Целта е студентите: (i) да придобият теоретически знания и практическа информация за целите, функции и структурата на съществуващите международни туристически организации; (ii) да познават предимства и задълженията от членуването в съответните международни туристически организации на националните туристически администрации, браншовите туристически организации и отделните туристически предприятия; (iii) да могат да идентифицират политиките, провеждани от различните видове международни туристически организации; (iv) да познават и да могат да ползват основните видове информационни услуги и материали, предоставяни от международните туристически организации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Типология на международните туристически организации. Световната организация по туризъм. Техники за осъществяване на контакти и водене на преговори по време на туристическите изложения и туристическите борси. Световния съвет по пътуванията и туризма. Световна асоциация на пътническите Агенции. Природа и същност на етиката на деловите отношения и комуникациите в организацията. Организационни структури и политика на Европейските регионални икономически съюзи за насърчаване развитието на туризма. Етика в дейността на съвременната организация. Организационни структури и политика на Тихоокеанските и Азиатски регионални икономически съюзи за насърчаване развитието на туризма. Деловото общуване в туристическите организации. Международна асоциация на научните експерти по туризъм. Международна академия по туризъм. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Европа. Федерация на международните младежки туристически организации. Международно бюро за социален туризъм - Брюксел. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Северна и Южна Америка. Организационни структури и политика на Американските регионални икономически съюзи за насърчаване развитието на туризма. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Близкия Изток. Организационни структури и политика на Африканските регионални икономически съюзи за насърчаване развитието на туризма. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Северна Африка. Организационни структури и политика на регионални икономически съюзи от Близкия Изток за насърчаване развитието на туризма. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Южна Африка. Международни правни източници в туризма – Обща резолюция на конференцията на ООН по Международен туризъм и Пътешествия, Развитие на туризма. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Централна Азия. Декларация за туризма от 04/11/1994г. Авиационен кодекс. Международни туристически борси в Европа. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Североизточна Азия. Международни хотелски правила. Правила за предоставяне на хотелиерски услуги. Международни туристически борси в Северна и Латинска Америка. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Югоизточна Азия. Туристическа Харта. Международни туристически борси в Африка и Близкия Изток. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Океания. Монреалска Декларация от 12/09/1996г. Манилската Декларация за Социалното Въздействие на Туризма от 22/05/1997г. Международни туристически борси в Азия и Австралия. Тенденции в развитието на деловото общуване в туристическите организации.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Инвестициите са един от най-важните фактори за икономическия просперитет на всяка една икономика. В този смисъл вземането на правилни инвестиционни решения зависи от уменията и знанията, които трябва да притежават както финансовите мениджъри, така и инвестиционните посредници, акционерите и частните предприемачи. Стремехът е, чрез преподавания материал да се търси разумния баланс между теоретичната интерпретация на разглежданите проблеми и тяхното прилагане при практическия анализ и оценка на фирмените инвестиционни решения. Правилното насочване на инвестициите за строителство и модернизирание на хотелиерски и ресторантьорски обекти е особено важна предпоставка за създаване на условия за нормално протичане на стопанските процеси, за подобряване обслужването на потребителите, за усъвършенстване на управлението и постигане на по-висока ефективност на експлоатацията им, както и за осигуряване на предимство пред конкурентите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на инвестициите и структура – определения, схващания на микро и макроикономистите, инвестиционни теории, теория за пределната ефективност, теория на акселератора, теория за ефективното търсене, нормативна уредба. Видове инвестиции – според целите на инвестирането, според видовете активи и според предназначението им. Основни характеристики на управлението на инвестициите, ключови елементи на управленския процес – анализ, планиране, контрол, изчисление на минимален оборот, точка на рентабилността, методи на планиране – избор на критерии, матрица на загубите, матрица на вземане на решения за инвестиции. Избор на инвестиционна стратегия – направления на инвестиране, систематизация, определяне на класове, вътрешна изискуема норма на възвръщаемост, оценка на избора. Характеристика на инвестиционните решения и методологически изисквания при оценката и избора на инвестиционни решения, изчисляване на бъдещи стойности, избор на дисконтираща норма. Икономическа оценка на инвестиционните решения – нетна настояща стойност и вътрешна норма на възвръщаемост. Срок на възвръщаемост на инвестициите и коефициент на доходност. Оценка на архитектурно-строителното решение – коефициенти на използване на територията, на обемно-планово решение, на височината, на конфигурацията на сградата, на наситеност на обекта с конструктивни елементи и др. Оценка на технико-технологичното равнище на инвестиционните решения – основни критерии (състоянието на техниката, структура на оборудването, въоръженост на труда, условия на труда и др.). Организация на инвестиционния процес – модел на инвестиционен процес, участници, фактори, влияещи върху ефективността на процеса. Договаряне в инвестиционния процес – организация, ред и условия за сключване на договори. Документация за кандидатстване за финансиране на инвестиционни проекти.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ТУРИСТИЧЕСКИЯ МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Темите от лекционния курс са подбрани според актуалните проблеми в областта на съвременните количествени методи и информационни технологии и тяхното приложение в практика. Търсен е баланс между теоретични постановки и практически знания, с които магистърът получава необходимата компетентност в съвременното информационно общество. След запознаване с основните понятия от количествените методи се предлагат методи и знания за работа с специализирани бази от данни, програмни продукти и Интернет. Ориентацията на съвременните тенденции засилва актуалността на информационните технологии. Те са необходими както при самото преподаване, така и при провеждане на педагогически изследвания и експерименти. Средствата за въвеждане, редактиране и обработване на данни от емпирични педагогически изследвания образуват един основен акцент от курса.

Съдържание на учебната дисциплина:

Статични и динамични математически модели. Линейна оптимизация. Динамично оптимизиране (ДО). Регресионен анализ. Задача за разпределение на ресурсите. Случайни процеси с дискретно и непрекъснато време. Марковски вериги. Теория на риска и количествени методи за оценка на риска. Процеси “гибел и размножение”. Системи за масово обслужване. Игри с пълна информация. Информационните технологии в туризма. Информационни технологии в планирането и бюджетирането. Информационната система и информационната база на фирмата. Информационен мениджмънт. Увод в Matlab. Работа с Simulink.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ТЕРИТОРИАЛНО-УСТРОЙСТВЕНО ПЛАНИРАНЕ НА ОТДИХА И ТУРИЗМА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм
Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината изучава проблемите на пространственото планиране на отдиха и устройството на различните видове курорти- принципи на изграждане и опазване на туристическите ресурси. Идентифициране на пространства - територии за отдих и туризъм. Определяне и анализ на проблемите и запознаване с нормативната база за устройство на териториите – планински и морски. Дисциплината изгражда компетентност при планиране, управление и опазване на туристическите ресурси. Предвижда се разработване на реферат, ориентиран към проблемите на териториалното устройство на планиране на туризма у нас.

Съдържание на учебната дисциплина:

Рекреационно-туристически ресурси. Проблеми и принципи на опазване на туристическите ресурси. Туристически територии и райони. Същност, развитие и класификация на туристическите територии и туристически райони. Курорти – курортни ресурси, проблеми, проектиране, практика. Устройство на проблемите на застрояване на курортните комплекси. Устройство на планинските територии за отдих – определение на планинските териториални единици за отдих. Устройство на морските курортни комплекси. Композиционно художествени проблеми при устройството на морските комплекси. Законодателна и нормативна база за териториалното развитие. Проблем и решене. Идентифициране на пространства - територии за отдих и туризъм. Определяне и анализ на проблемите. Планински курортни комплекси – планиране, изграждане, проблеми. Анализ и оценка на реализация на морски курорти. Нормативно устройство.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

РЕИНЖЕНЕРИНГ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА

АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът е предназначен за студентите от образователно-квалификационна степен Магистър /Мениджмънт на алтернативния туризъм/. Учебното съдържание на дисциплината включва дидактически обоснована система от понятия, категории, закони и принципи за реинженеринга в алтернативния туризъм. Целта, която се поставя с обучението по тази дисциплина е формирането на знания на специални умения и навики за практическа дейност в областта на реинженеринга на стопанските процеси в предприятията за алтернативен туризъм.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и значение на реинженеринга за повишаване на конкурентоспособността на продукта на предприятията за алтернативен туризъм. Роля на новите технологии за реинженеринга. Организация на реинженеринга на процесите в туристическите предприятия. Методи на реинженеринг. Етапи на реинженеринга на процесите. Оценка на ефективността от реинженеринга на процесите. Оценка на ефективността от реинженеринга на процесите. Управление на стопанските процеси в предприятията за алтернативен туризъм. Структурен анализ. Реконструиране на стопанските процеси в туристическите агенции. Реконструиране на стопанските процеси. Реинженерингово проектиране на дейността на предприятията за алтернативен туризъм.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината се основава на теорията на фирмата и теорията на управлението. Нейната актуалност се определя от огромното множество корпорации, възникнали и функциониращи в рамките на туристическия пазар, всеки вид от които се отличава със специфика на проблемите на корпоративното управление, корпоративния контрол и конфликтите на интереси, спецификата на корпорацията като организационна и икономическа структура и голямата сложност и многоаспектност на корпоративно управление, както и значителното развитие в последните години на моделите, принципите, нормите и механизмите на корпоративно управление и интензивният процес на приложение в страните от ЮИЕ и нашата страна на общоприетата система от принципи, норми и механизми за корпоративно управление и система и добри практики за корпоративен контрол. Главната цел на дисциплината е да се дадат на магистрите системни и задълбочени знания по теорията на корпоративното управление и да се развият способности и формират умения за практическото им приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същностни характеристики на корпорацията. Еволюция на разбиранията. Видове корпорации – основни характеристики и особености. Особености на публичните корпорации. Понятие за корпоративното управление. Еволюция на разбиранията. Теории и школи за корпоративното управление. Основни движещи сили на корпоративното управление. Същностна характеристика на корпоративното управление. Заинтересовани лица в корпоративното управление. Изгодата от доброто корпоративно управление. Основни принципи на корпоративното управление. Организация и структура на ръководните органи на корпорацията. Разкриване на информация. Пазар на корпоративен контрол. Кодекси на корпоративното управление. Базови модели на корпоративно управление. Развитие на

моделите на корпоративно управление. Съвременни европейски модели на корпоративно управление. Европеизация и глобализация на корпоративното управление. Модели на корпоративно управление в Югоизточна Европа. Цели на реформиране на корпоративното управление в ЮИЕ. Основни приоритети на реформирането на корпоративното управление в ЮИЕ. Основни принципи на реформирането на корпоративното управление в ЮИЕ. Видове корпорации в България: особености на възникване и функциониране. Концентрацията на собствеността и конфликтите на интереси в корпорациите на България. Специфика на моделите на корпоративно управление в България. Приоритетни промени в корпоративното управление в България: решения, проблеми и перспективи. Програми за приложение на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОРПОРАТИВНИ СТРАТЕГИИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Обучението по дисциплината включва изучаване в теоретичен и практически план на корпоративните стратегии, които се прилагат в туристическото предприятие. Върху основата на туристическата политика и в зависимост от нея се разглеждат и дефинират стратегическите варианти за развитието на туристическа дейност, по-близките и далечни цели, пътищата и средствата за тяхното осъществяване. Туризмът е генетично заложен в свободното време на хората. В този смисъл при представяне на корпоративните стратегии се вземат под внимание и достиженията на теоретичната мисъл за свободното време, неговото социално значение, дейностите, от които е съставено, опитът на някои европейски страни в неговото оползотворяване и не на последно място хипотезите и нерешените проблеми в тази област. Студентите трябва да придобият теоретични знания по отношение на корпоративните стратегии и тяхното практическо прилагане в реални пазарни условия. Базисните знания, които получават студентите са насочени към изследване на проблемите на корпорацията в туризма, избора ѝ на визия и мисия, на целеполагането, на стратегиите и субстратегииите, както и на тактическото осигуряване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и определение на стратегията и стратегии на развитие. Продуктово-пазарни стратегии при разработване на конкурентни предимства. Стратегии според организационната област тяхното действие. Маркетингова стратегия в туризма. Маркетингови проучвания. Сегментиране на пазара и избор на целеви пазар. Позициониране на туристическия продукт и разработване на маркетинговия микс. Комуникационна стратегия (имидж и връзки с обществеността). Стратегия на създаване и реализация на туристическия продукт. Жизнен цикъл на туристическия продукт. Стратегически подходи в управлението на финансите в туризма. Стратегически подходи в управлението на човешките ресурси в туризма. Принципи, модели и схеми за реализация на стратегията. Мотивация, етика и бизнес култура в реализацията на стратегиите. Мониторинг, оценка и контрол на стратегиите в туризма.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Стопански факултет

Анотация:

Курсът е предназначен за студентите от спец. “Туризм” като въвеждаща обща информация за началото и развитието на Европейската икономическа интеграция, етапите и проблемите в процеса на интеграцията. Целта е студентите своевременно да осмислят основните проблеми на интеграцията във връзка с приобщаването на България към структурите на ЕС. Да си обясняват трудностите и възможностите на изграждането и развитието на ЕИО и ЕС. Да анализират и осмислят възможностите на българското интегриране в ЕС. Да познаят основните закони и принципи на ЕИО и ЕС; политиките на ЕИО и ЕС; тяхната структура, организация и принципи на управление; възможностите на ЕС в Световното стопанство; мястото му в решаването на глобалните световни стопански, политически, социални, енергийни, екологични проблеми; мястото и възможностите на България в рамките на ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

Европа като континент с особено историческо развитие и място в световното развитие. Идеята за обединение на Европа в историята. Европа след Втората световна война. От конфронтация към консенсус. Основни идеи и движения за европейска интеграция след войната. Основни етапи в европейската интеграция. Структура на ЕИО и ЕС. Държавите в ЕС – основна стопанска и политическа характеристика. Основните институции на ЕИО и ЕС. Общите политики на ЕИО и ЕС – обща характеристика. ЕИО и ЕС като основен фактор в световната икономика. ЕИО и ЕС и държавите от Централна и Източна Европа. Начало на интеграционните процеси между ЕС и държавите от Централна и Източна Европа. Принципи на вземане на решения в ЕС. Възможности и трудности на интеграцията. ЕС като един от основните фактори в епохата на Глобализацията. Теориите за цивилизациите и световете-икономики и ролята им в съвременните международни отношения след разпадането на Двуполусния модел. Начало и развитие на отношенията на България с ЕИО и ЕС. България в Новата и Най-новата си история. Българските възможности след разпадането на двуполусния модел. Националната програма на България за присъединяване към ЕС. Процесът на преговорите за присъединяване на България към ЕС.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПРОМОЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината представя комплекса от приложни знания в областта на промотирането на туристически продукти и услуги. Учебната програма се основава на фундаменталната маркетинговата теория за маркетинговия комплекс. Предвидената лекционна заетост обхваща техниките за промоции, отстъпки и допълнителни безплатни туристически услуги. Към всички отделни групи промоционални дейности са представени практически примери. Особено значение се отделя на каналите на разпространение на промоциите и стратегическите техники за спечелване аудиторията на потребителя на туристическата услуга. В учебния процес се обръща особено внимание на методите за промовиране чрез новите технологии, интернет приложения и уеб базирани системи за промотиране като начин за нов вид рекламиране на туристическия продукт.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и съдържание на промоционалните дейности в туризма. Комуникационни стратегии за промоционалните дейности в туризма. Реклама, стимулиране на продажбите и промоционални дейности в ресторантьорството. Концепции при Промоционалните дейности в туризма. Промоционални дейности за Корпоративни клиенти – предлагане на промоционални и специални цени. Предлагане на добри условия за пакетни услуги. Видове отстъпки. Видове допълнителни услуги по желание на клиента. Видове отстъпки за Корпоративни клиенти. Разработка, оценка и въвеждане на нови туристически продукти като промоция. Основни инструменти за стимулиране реакцията на целевата аудитория към туристическия продукт. Намаления, отстъпки, вариране на цена – промоционални цени за ранни записвания, сезонни продажби, цени за специални категории клиенти, бонус отстъпки. Разработка и предоставяне на

допълнителни безплатни услуги за придобиване на максимален период от пътувания. Промотиране на туристически продукт чрез награда. Промовиране чрез формат. Промотиране чрез томболи – като специален вид награда, присъждана на мястото на предоставяне на туристическите услуги. Разработка на допълнителни услуги и продукти в ресторантьорството. Видове промоции в ресторантьорството. Допълнителни промоционални дейности чрез ефестивни средства на рекламата и PR техниките. Промоционални дейности като специален вид награда чрез Сертификати или купони, Идентификационни уеб кодове - даващи собственика право на отстъпка от цената на придобиване на туристически услуги. Позициониране, репозициониране и „подсилване” на имиджа на туристическия продукт. Привличане на нови клиенти. Предоставяне на услуги с добавена стойност, внимание към клиентите по време на празниците, както и засилено лично отношение към редовните. Интеркултурни особености при изготвяне на промоционалните дейности в хотелиерството и ресторантьорството. Привличане на потребители чрез промоция и чрез специални предложения, съобразени с религиозни, социални и лични особености. Адекватност при изготвяне на предложенията.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА
АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Студентите ще се запознаят със съвременните теории, практически подходи и инструменти за стратегическото планиране. В процеса на обучение те ще получат достатъчно информация за предпоставките, които обуславят необходимостта от стратегическо мислене и действие на всички равнища в икономиката. Ще се разграничават спецификата в методологията и технологията на разработване на различните фирмени стратегии. Специално внимание ще бъде отделено на иновационните стратегии и стратегиите за пълноценно използване на човешкия капитал. Ще се аргументират различните бариери за избор и осъществяване на стратегии и инструментите за тяхното преодоляване в съвременния икономически контекст. Курсът е съобразен с предвидения хорариум и позволява да се усвоят същността, ролята, инструментите и възможностите на стратегическото планиране.

Съдържание на учебната дисциплина:

Еволюция в теорията и практиката на планирането. Предпоставки и философия на основни стратегически модели. Стратегията като елемент на икономическата политика. Стратегическото планиране - определение, характеристики, равнища. Взаимодействия на стратегическото планиране с другите видове планиране. Принципи на стратегическото планиране. Подходи и методи на стратегическото планиране. Видове фирмени стратегии - характеристики на основните типове. Субекти и организация на стратегическото планиране. Анализ на външната и вътрешната среда. Прогнозиране на факторите на външната и вътрешната среда. Определяне на основните насоки на развитие. Стратегически анализ и анализ на конкурентите. Избор на фирмена стратегия. Организационна стратегия - същност и етапи на провеждане. Видове стратегии по основните дейности. Стратегическа маркетингова стратегия. Стратегия на научноизследователското осигуряване. Стратегии за повишаване производителността на човешкия фактор. Стратегически решения в условията на евроинтеграцията и глобализацията - възможности и бариери при избор на стратегии и осъществяването им.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ЗЕЛЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да задоволи огромната необходимост от знания на студентите от опазване на околната среда, устойчиво развитие и популязиране на алтернативната форма на туризма – зеления туризъм. Опазването на природата, природосъобразния бизнес и начин на живот изискват голяма отговорност за рекреацията на международните и български туристи. Зелената политика на всички нива в туристическия бранш се промени в етиката на предприемачите. Курсът е насочен да се систематизират възможностите за целогодишен туризъм и огромния шанс на страната ни да развива зелен туризъм. Така се предоставят на туристите неповторими автентични местонахождения и преживявания сред красива природа. Студентите ще се запознаят с бъдещите предизвикателства и възможности за отговорно пътуване в Европа, екологично образование, местна култура, природни красоти, селски традиции, биоземеделие и производство на биосертифицирани храни и напитки в България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Зеленият туризъм в световен мащаб /Европа и останалия свят/. Зеленият туризъм в България. Възможности за развитие в туристическите региони. Зеленият туризъм и другите видове алтернативен туризъм – взаимовръзка и влияние помежду им. Традиционни черти на зеления туризъм. Зелена политика на всички нива в туристическия бранш. Перспективи за развитие пред зеления туризъм. Възможности за финансиране. Реклама.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОНГРЕСЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Обучението по дисциплината включва изучаване в теоретичен и практически план на възникването, развитието и организацията на конгресния туризъм. Този специфичен туристически подотрасъл е доказал многократно икономическата изгода, която носи за националните стопанства и в редица държави е регламентиран като приоритетен. В провеждането на конгресни прояви е събрано всичко най-добро от туристическата индустрия – модерни сгради, конгресни центрове и съоръжения, луксозни хотели и ресторанти, квалифициран персонал, високо качество на обслужване – характеристики, които съвсем спокойно могат да дефинират конгресния продукт като превъзходната степен на туристическия продукт. Същевременно обаче, конгресният туризъм е изправен пред редица заплахи в условията на глобална икономическа нестабилност, което от своя страна поставя редица актуални въпроси относно неговия потенциал за справяне с възникналите проблеми. В този смисъл, специално внимание в настоящия курс е отделено на силните и слаби страни на този подотрасъл и на тенденциите в развитието му. Развитието на конгресния туризъм е свързано с инвестирането на значителни парични потоци за изграждане на специализирана материално техническа база, което от своя страна е сериозен аргумент да се обърне специално внимание на ресурсната осигуреност на този вид туризъм. В настоящия курс, студентите се запознават с основните моменти в технологията, организацията и управлението на конгресния туризъм, които всъщност са причината, този отрасъл да се превърне във високоэффективен и рентабилен.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на конгресния туризъм и историческо развитие. Основни характеристики на конгресния туризъм. Особенности на конгресния туризъм. Видове конгресни мероприятия. Систематизация на конгресните прояви по определени признаци. Сегментация на пазара на конгресния туризъм. Тенденции в развитието на корпоративния пазарен сегмент. Тенденции в развитието на некорпоративния пазарен

сегмент. Планиране на конгресно мероприятие и калкулация на основните параметри и разходи. Провеждане на конгресно мероприятие. Отчитане и контрол на конгресна проява. Организатори и доставчици на конгресни мероприятия. Агенции и посредници на конгресни услуги. Международни организации за конгресен туризъм. Национални асоциации за конгресен туризъм.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

БИЗНЕС ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината „Бизнес туризъм“ има за цел да акцентира върху особеностите и спецификата на бизнес туризма, търсенето и предлагането на разнообразните бизнес продукти на пазара, възможностите за тяхното позициониране и промотиране, технологията на изпълнение и необходимостта от изолиране на положителния ефект от провеждането на най-характерния елемент на бизнес туризма, а именно – деловата проява. Чрез лекционния курс студентите получават базови знания относно технологията на бизнес туризма и по-конкретно детайлно за последователността от етапи и операции във всеки един от трите сегмента – конгреси и конференции, изложения и инсентив пътувания. Последните, считани за най-съвременна проява на бизнес туризма, са разгледани като неделима част от поощрителните програми, създавани от специалисти в сферата на човешките ресурси и имащи за цел да стимулират активността и ефективността на служителите в дадена компания или организация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на бизнес туризма и историческо развитие. Търсене на продуктите на бизнес туризма и фактори, които го обуславят. Предлагане на продуктите на бизнес туризма и основни икономически субекти. Маркетинг микс в бизнес туризма. Международен пазар на бизнес туризма. Европейски пазар на бизнес туризма. Ключови тенденции в развитието на бизнес туризма. Технологични операции при конгресния туризъм. Технологични операции при търговските и потребителски изложения. Операционализиране на инсентив пътуванията. Технологични иновации в бизнес туризма. Индикатори на бизнес туризма – зараждане на идеята за квантифициране на деловите прояви. Количествени индикатори за измерване на бизнес туризма. Качествени индикатори за измерване на бизнес туризма. Деловите комуникации като предпоставка за устойчиво развитие на бизнес туризма.

Технологи на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ИСТОРИКО-ПОЗНАВАТЕЛЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да въведе студентите в основните проблеми на културно-историческото наследство в българските земи през хилядолетията. Да ги запознае с отделните етапи в културното и историческо развитие на хората, племената и народите, населявали нашите земи от времето на Праисторията до наши дни. Да ги насочи към основните обекти на културното наследство с оглед на тяхната професионална ориентация и бъдещата им реализация в различните области на туризма. Целта на учебната дисциплина

е студентите да опознаят добре основните културни обекти и паметници на културата в българските земи, както и тяхната връзка с балканското и общоевропейското културно развитие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Обекти, паметници и предмети на материалната култура от Старокаменната епоха (Палеолита) в българските земи. Находки и обекти от времето на Мезолита (Среднокаменната епоха) в българските земи. Находки и обекти от времето на Неолита (Новокаменната епоха) в българските земи. Културно наследство в българските земи от епохата на Античността. Обекти и паметници на Ранносредновековната култура в българските земи. Културно наследство на Първото българско царство от Християнската епоха– IX – XI в. Българската средновековна култура през времето на Второто българско царство. Българското възрождане – епоха на формиране и укрепване на Новата буржоазна култура на българите. Основни обекти на Възрожденското културно наследство: Манастирите през Възрождането – основни обекти на възрожденската култура. Характер и същност на Новата българска култура от Освобождението до 1944 г. Основни обекти на Новата българска култура. Съвременната българска култура. Основна характеристика и основни обекти.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ГРАДСКИ ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да въведе студентите в основните проблеми на обслужването на туристите в градска среда. Да ги запознае с отделните етапи в структурирането на престоя на туристически групи и възможностите за отдих, възстановяване и развлечения както на групи, така и на индивидуални туристи. Да ги насочи към основните туристически обекти и атракции в градска среда с оглед на тяхната професионална подготовка и реализация в сферата на обслужването. Целта на учебната дисциплина е студентите да опознаят добре основните моменти в организирането на туристически престой – краткотраен или дълготраен - в градска среда в зависимост от типа туристически продукт.

Съдържание на учебната дисциплина:

Психология на обслужването в градска среда. Понятиен апарат. Особенности и моделиране на туристическото обслужване в градска среда при краткотрайния отдих. Особенности и моделиране на туристическото обслужване в градска среда при дълготрайния отдих. Тенденции в развитието на градския туризм. Алгоритъм за съставяне сити тур. Избор и структуриране на туристически обекти и атракции. Времево и пространствено планиране на туристически обиколки съобразно особеностите на туристите. Алгоритъм за съставяне на сити тур за индивидуални и групови туристи. Структуриране процеса на обслужване. Планиране и организация на автомобилни, автобусни и велосипедни сити турове. Планиране и организация на развлекателни мероприятия; Планиране и организация на шопинг турове.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КРУИЗЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Катедра Туризм
Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да въведе студентите в основните проблеми на обслужването на туристите по време на круизи, както и да ги запознае с отделните етапи в структурирането на престоя на туристически групи и възможностите за отдых, възстановяване и развлечения както на групи, така и на индивидуални туристи. Студентите биват запознавани с основните моменти в разработването и предлагането на круизни пътувания с оглед на тяхната професионална подготовка и реализация в сферата на туризма. Целта на учебната дисциплина е студентите да опознаят добре организацията на туристическия престой – краткотраен или дълготраен – на круизни лайнери в зависимост от типа туристически продукт.

Съдържание на учебната дисциплина:

Характерологични особености на круизния туризъм. Понятиен апарат. Видове круизи. Туристически региони и дестинации на круизния туризъм. Психология на обслужването при круизни пътувания. Алгоритъм за организиране на круизни пътувания. Избор и подредба на туристически дестинации, обекти и атракции. Времево и пространствено планиране на круизни пътувания. Алгоритъм за организиране на круизни пътувания до близки и далечни дестинации. Структуриране процеса на обслужване. Особенности и моделиране на туристическото обслужване при краткотрайни круизни пътувания. Особенности и моделиране на туристическото обслужване при круизни пътувания с по-голяма продължителност. Тенденции в развитието на круизния туризъм.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА
АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ**

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм
Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е студентите по туризъм: (i) да възприемат на управлението на риска като практически приложим инструментариум за постигане на стратегическите цели на туроператорските предприятия; (ii) да познават особеностите и типологията на риска в туроператорската дейност, етапността и сценариите на тяхното проявление; (iii) да могат да идентифицират критериите, показателите и методите за измерване и оценка на риска; (iv) да придобият специализирани знания и умения за планиране, организация и контрол на дейността по ограничаване и избягване на рисковете в стопанските процеси, протичащи в туристическите предприятия; (v) да са наясно със спецификата на управлението на риска по отношението на разработването и внедряването на инвестиционни и иновационни проекти в алтернативния туризъм.

Съдържание на учебната дисциплина:

Характерологични особености на риска в туроператорската и агентска дейност. Сценарии и етапност на проявление. Скалиране и квантифициране на риска; Критерии и показатели за оценка на риска. Методи за оценка на риска: индиректни методи (статистически методи и методи на финансовия анализ). Директни методи (методи на цифровите и буквени рискови коефициенти). Цели и функции на управлението на риска. Икономическа ефективност на дейността по ограничаване и избягване на риска. Планиране на дейността по ограничаване и избягване на риска в туроператорската дейност. Стратегии за избягване и ограничаване на риска: редукция, защита от риска, финансово обезпечение, трансфер на риска. Мониторинг на риска.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СПА И УЕЛНЕС ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Организацията на спа и уелнес туризма и профилактичната дейност в България е свързана както с държавни структури, така и с развитието на частния сектор. Дадена е подробна характеристика на съвременната материална база и предлаганите услуги в частния и държавния сектор в различните региони. Акцентира се, че бъдещето развитие на спа и уелнес туризма в България е свързано с по-нататъшна диверсификация на предлаганите услуги и повишаване на тяхното качество, както и с подготовката на висококвалифицирани специалисти в тази област. Целта на учебната дисциплина е усвояване на основни знания за същността, значението, традициите и съвременното състояние на спа и уелнес туризма в България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност, място и значение, история и традиции на спа и уелнес туризма в България. Съвременни изисквания и диверсификация на услугите в спа и уелнес туризма. Природни предпоставки и ресурсна осигуреност за развитието на спа и уелнес туризма в България. Природни предпоставки и ресурсна осигуреност за развитието на таласотерапията и ароматерапията в България. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води в Старопланинската област. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води в Задбалканските котловини, Средногорието и Горнотракийската низина. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води в Черноморската област. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води по долините на реките Струма и Места. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води в Родопската област. Организация на спа и уелнес туризма и профилактичната дейност в България. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели в Старопланинска. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели в Задбалканските котловини, Средногорието и Горнотракийската низина. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели по долините на реките Струма и Места. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели в Родопската област. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели по Черноморското крайбрежие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.